

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 11P/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322200347
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Bagala Vrábelová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4322200347.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou JUDr. Viktóriou Bagala Vrábelovou vo veci starostlivosti o maloletú G. B., nar.: XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: Q. B., nar.: XX.XX.XXXX, bytom V. XXX a otec neuvedený, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd u maloletej G. B., nar.: XX.XX.XXXX n a r i a d' u j e ústavnú starostlivosť, ktorú bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Bratislava, Učiteľská 42, 821 06 Bratislava.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou zodpovedajúcou 30% sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Bratislava, Učiteľská 42, Bratislava, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd bez návrhu na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, uznesením zo dňa 28.01.2022 pod č.k. 11P/15/2022-11 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého dieťaťa. V podanom podnete úrad uviedol, že mal. G. B. pochádza z mimomanželského vzťahu matky Q. B., nar. XX.XX.XXXX, pričom otec v rodnom liste maloletej nie je uvedený. Otcom mal. dieťaťa je údajne podľa vyjadrenia matky, p. K. B.. Dieťa má šesť starších súrodencov B. a B. B., ktorí boli umiestnení v Centre pre deti a rodiny Štúrovo a v súčasnosti sú zverení do náhradnej osobnej starostlivosti. Staršie sestry mal. dieťaťa (K., O., Q. B.), boli umiestnené do Centra pre deti a rodiny Žitavce pod č.k.17P/70/2021, a od 19.11.2021 je právoplatným uznesením Okresného súdu Levice nariadená ústavná starostlivosť na spomínané tri mal. deti. Mal. dieťa bolo dňa 30.07.2021 na základe uznesenia Okresného súdu Levice, č.k. 6P/93/2021 odovzdané do dočasnej starostlivosti Centru pre deti a rodiny Bratislava. Okresný súd Levice, č.k. 6P/93/2021 vydal dňa 25.10.2021 rozsudok o uložení výchovného opatrenia na dobu 6 mesiacov za účelom zabezpečenia úpravy rodinných, bytových a sociálnych pomerov. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.11.2021. Dôvodom umiestnenia mal. dieťaťa boli nevyhovujúce bytové, hygienické podmienky v domácnosti matky, ako aj fakt, že bola preukázaná zanedbaná zdravotná starostlivosť o mal. dieťa zo strany matky. Matka mal. dieťaťa v súčasnosti nemá naďalej vytvorené vhodné podmienky na to, aby osobne prevzala starostlivosť o mal. dieťa. Domnelý otec mal. dieťaťa, p. K. B. nefiguruje na rodnom liste, avšak sa zdržiava v prítomnosti matky, aktuálne na neznámom mieste. V čase minulého šetrenia pomerov na strane matky zo dňa 24.10.2021 sa matka s domnelým otcom zdržiavala v obci Šalov. Rodičia obývali maringotku v chatovej oblasti, kde nemali vytvorené vhodné podmienky pre návrat mal. dieťaťa do domácnosti. Počas návštevy obecného úradu Šalov dňa 12.01.2022, nám terénna sociálna pracovníčka uviedla, že sú rodičia mal. dieťaťa aktuálne bez strechy nad hlavou. Údajne sa zvyknú ukázať v obci, avšak pracovníci nemajú vedomosť, kde sa rodičia maloletej zdržiavajú. Od umiestnenia mal. G. do Centra pre deti a rodiny Bratislava matka, ani domnelý otec nijak neprejavil o dieťa záujem. Nebol realizovaný ani jeden osobný,

telefonický kontakt a nebol realizovaný ani krátkodobý pobyt maloletej v domácnosti matky. Zo správy od CDR Bratislava vyplýva, že mal. dieťa sa aktuálne nachádza v profesionálnej náhradnej rodine ich zariadenia. Dieťa v podnetnom prostredí PNR napreduje, pravidelne absolvuje poradne u pediatra. Rovnako má absolvované aj všetky povinné očkovania. Z vyjadrenia ošetrojúceho lekára mal. dieťaťa je známe, že jeho zdravotný stav je dobrý. Pri komunikácii so sociálnou pracovníčkou Centra pre deti a rodiny Bratislava sa riešilo stanovisko ohľadom podávania návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti pre mal. dieťa. Nakoľko matka, ako aj domnelý otec doposiaľ neprejavili žiaden záujem o mal. dieťa, Centrum pre deti a rodiny Bratislava nekontaktovali, ani nenavštívili, ÚPSVaR Levice má zato, že nariadenie ústavnej starostlivosti je v záujme mal. dieťa. V súčasnosti neevidujú inú osobu vhodnú a schopnú zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. dieťa. ÚPSVaR Levice k svojmu podnetu na nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. dieťaťa a nariadenie neodkladného opatrenia pripojil aj správu Centra pre deti a rodiny Bratislava zo dňa 17.01.2022 vyplýva, že starostlivosť o maloletú G. B., nar. XX.XX.XXXX je zabezpečovaná v profesionálnej náhradnej rodine ich zariadenia. Mal. dieťa prospieva primerane svojmu veku, pravidelne absolvuje poradne u pediatra, maloletá absolvovala aj povinné očkovanie podľa očkovacieho plánu, zdravotný stav dieťaťa je dobrý. Ako ďalej vyplýva zo správy CDR Bratislava, ku dňu 17.01.2022 sa o mal. dieťa nikto nezaujímal, matka neprejavila žiaden záujem o svoje dieťa, telefonicky ani osobne dieťa v zariadení nenavštívila.

2. Uznesením zo dňa 28.01.2022 pod č.k. 11P/15/2022-11 tunajší súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú G. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Bratislava, Učiteľská 42. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.02.2022. V prejednávanvej veci mal súd preukázanú dôvodnosť potreby okamžitej zásahu súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia. Výchovné opatrenie nariadené tunajším súdom, ktorým bola maloletá odňatá z rodinného prostredia a umiestnená v centre pre deti rodiny nesplnilo svoj účel, matka naďalej nemá vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloletú. Matka sa zdržiava v spoločnosti muža, ktorý rovnako ako matka tvrdí, že je biologickým otcom maloletej. Nemajú zabezpečené stále bývanie. Od času umiestnenia maloletej v centre pre deti a rodiny o dieťa záujem ani jeden z nich neprejavil. Zároveň nebola zistená osoba, ktorá by mala záujem o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, resp. pestúnskej starostlivosti.

3. Kolízny opatrovník navrhol vyhovieť podanému podnetu na nariadenie ústavnej starostlivosti vyhovieť. Uviedol, že matka maloletej žijúca s partnerom K. B. nemajú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloletú. O maloletú sa od jej umiestnenia v zariadení nezaujímal. Maloletá je umiestnená v profesionálnej náhradnej rodine, je zdravá, prospieva. Matka nezabezpečuje starostlivosť ani o súrodencov maloletej.

4. Súd rozhodol v neprítomnosti matky maloletej, ktorá mala doručenie predvolania na pojednávania vykázané riadne a včas, svoju neúčast' neospravedlnila, nepožiadala o odročenie pojednávania.

5. Na základe vykonaného dokazovania zistil súd tento skutkový stav: maloletá G. pochádza z mimomanželského pomeru jej matky. Uznesením zo dňa 25.10.2021 pod č.k. 6P/93/2021-65 tunajší súd nariadil maloletej výchovné opatrenie- pobyt v Centre pre deti a rodiny Bratislava, Učiteľská 42, za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov do 30.01.2022. Zároveň matke uložil povinnosť spolupracovať s označeným zariadením ako aj Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, ohľadom maloletej sa minimálne dvakrát do mesiaca informovať prípadne ju v zariadení navštíviť. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.11.2021. Dôvodom nariadenia výchovného opatrenia bola neschopnosť matky riadne zabezpečovať starostlivosť o maloletú. Matka sa spolu s druhom a maloletou G. zdržiavala v hygienicky nevyhovujúcich podmienkach, nedokázala dieťaťu zabezpečiť adekvátnu stravu, či pitný režim, čím ohrozovala maloleté dieťa na zdraví.

6. Okresný súd Nové Zámky rozsudkom zo dňa 07.07.2020 pod č.k. 11P/31/2020-84, právoplatným dňa 30.07.2020 zveril maloleté deti B. B., nar. XX.XX.XXXX a B., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti T. F. a matku zaviazal prispievať na výživu každému z maloletých detí tzv. minimálnym výživným vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica.

7. Rozsudkom zo dňa 06.10.2021 pod č.k. 17P/70/2021-58, právoplatným dňa 19.11.2021 tunajší súd nariadil u mal. K., nar. XX.XX.XXXX, mal. O., nar. XX.XX.XXXX a mal. Q., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť s miestom jej výkonu v Centre pre deti a rodiny Žitavce a matku zaviazal prispievať na výživu každému z maloletých detí sumou zodpovedajúcou 30% sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet označeného zariadenia.

8. Zo správy Centra pre deti a rodiny Bratislava vyplýva, že starostlivosť o maloletú je zabezpečovaná v profesionálnej náhradnej rodine, dieťa primerane veku prospieva. Maloletá je sledovaná v pneumologickej ambulancii. Ku dňu 24.03.2022 sa o maloletú v zariadení nik nezaujímal. Evidujú jeden telefonát od p. K. B., ktorý telefonoval značne pod vplyvom alkoholu.

9. Zo správy zo šetrenia pomerov v domácnosti matky bolo zistené, že táto spolu s partnerom obývajú prenajatý rodinný dom, ktorý je v značne schátralom stave, obývajú jednu izbu zariadenú rozťahovacím gaučom. Strecha nehnuteľnosti je poškodená s mnohými dierami, okná sú polepené handrami tak, že dovnútra neprechádza denné svetlo, podlaha je tvorená udupanou hlinou, na ktorej je položený koberec.

10. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 28 ods. 2 Zákona rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 odsek 3 neviedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

13. Podľa § 54 odsek 3 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 odsek 2 a 3 alebo podľa § 56, súd rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

15. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti a označené zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

16. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

19. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

20. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Ústavnú starostlivosť možno chápať ako krajné riešenie situácie, ktoré prichádza do úvahy vtedy, ak už všetky miernejšie alternatívy nezabezpečili požadovaný výsledok. Jej výnimočnosť nespočíva len v tom, že ju súd nariadi v krajnom prípade ale tiež v tom, že je možné ju nariadiť len na nevyhnutný čas. Nariadenú ústavnú starostlivosť súd bezodkladne zruší, ak pominuli dôvody pre jej ďalšie trvanie. Ústavná starostlivosť môže byť dieťaťu nariadená nielen ako náhrada za osobnú starostlivosť rodičov, pretože rodičia nemôžu z vážnych dôvodov túto zabezpečiť, ale tiež ako určitý druh výchovného opatrenia vtedy, ak je výchova maloletého ohrozená alebo vážne narušená a iné krátkodobejšie výchovné opatrenia nevedli k náprave.

23. V prejednávanej veci mal súd preukázané, že nariadeniu výchovného opatrenia, ktorým bola maloletá umiestnená v Centre pre deti a rodiny Bratislava boli nevyhovujúce bytové podmienky matky, v ktorých absentovala čo i len základná hygiena. Matka nedisponuje žiadnymi rodičovskými zručnosťami, čo sa prejavilo v jej neschopnosti zabezpečiť pre maloletú primeranú obživu a pitný režim. Svoje rodičovské povinnosti v oblasti osobnej starostlivosti o maloleté dieťa vykonávala spôsobom ohrozujúcim jeho zdravý vývoj.

24. Zhodnotením účinnosti nariadeného výchovného opatrenia súd dospel k záveru, že k náprave rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa nedošlo. Matka nebola schopná zabezpečiť primerané bytové podmienky, tak aby mohla prevziať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Naďalej žije spolu s partnerom v nevyhovujúcich podmienkach, v schátralom rodinnom dome bez prísunu denného svetla. Za čas trvania výchovného opatrenia nebola schopná zabezpečiť si žiaden finančný príjem alebo primerane spolupracovať s obcou, či Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice na zlepšení svojich životných podmienok, či rodičovských zručností. O maloletú v zariadení neprejavila žiaden záujem.

25. Za daných okolností a za situácie kedy nejestvuje iná osoba vhodná a ochotná zabezpečovať starostlivosť o maloletú má súd za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého dieťaťa s miestom výkonu v Centre pre deti a rodiny Bratislava, Učiteľská 42 je celkom v záujme maloletého dieťaťa.

26. Zároveň súd zo strany matky určil výživné na maloletého v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine, t.j. vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa. Takto určené výživné v súčasnosti predstavuje 29,87,-eura a je povinný ho uhrádzať každý rodič bez ohľadu na svoje možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Matka je nezamestnaná, nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Nie je poberateľkou dávok dôchodkového, nemocenského, úrazového poistenia alebo poistenia v nezamestnanosti. Nie je poberateľkou štátnych sociálnych dávok alebo príspevkov. S poukazom na uvedené prihliadnuc na jej ďalších päť vyživovacích povinností má súd za to, že matka nie je v súčasnosti schopná svoju vyživovaciu povinnosť si plniť vo vyššom rozsahu než minimálnom. Z uvedeného dôvodu súd určil matke výživné na maloletú G. v minimálnom rozsahu podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine. Súdom určené výživné je matka povinná poukazovať na účet označeného zariadenia počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

27. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP, nakoľko neboli v konaní zistené skutočnosti odôvodňujúce priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie tými účastníkmi, ktorí sa svojho procesného práva výslovne vzdali.

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre, v troch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť tým, že :

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Rozsudok v časti o výživnom je predbežne vykonateľný.